

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
OPERATION OF THE STUDENT CARE AND ASSISTANCE SYSTEM OF
BAN PLUAK DAENG SCHOOL UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE, AREA 1

ชุตินา ประทุมชาติ¹ ฐิตาภรณ์ เพ็งหนู²

Received : January 24, 2025

Revised : February 3, 2025

Accepted : March 22, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังนี้ (1) ครูประจำชั้นควรมีวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่รัดกุมมากขึ้น (2) สถานศึกษาควรตระหนักถึงกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษหรือเด็กพิการของโรงเรียนโดยการประสานความร่วมมือไปยังองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (3) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยมีการมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้ดำเนินการอย่างเข้มแข็ง (4) สถานศึกษาควรมีวิธีการป้องกันเด็กนักเรียนกลุ่มปกติไม่ให้ตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และ (5) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการเกี่ยวกับเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purpose of this study was to study 1) the operational level of the student care and assistance system of Ban Pluak Daeng School. Under the Rayong Primary Educational Service Area Office, Areas 1 and 2) Guidelines for developing the operation of the student care and assistance system of Ban Pluak Daeng School Under the jurisdiction of the area office Rayong Primary Education, Area 1. The population used in the study is teachers and school education personnel. Study at Ban Pluak Daeng Under the jurisdiction of the Rayong Primary Educational Service Area Office, Area 1, there were 65 people. The instrument used in the research was a questionnaire. and structured interviews Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. and content analysis

The results of the research found that 1) the operation of the student care and assistance system of Ban Pluak Daeng School Under the Rayong Primary Educational Service Area Office, Area 1, the overall level is at a high level. 2) Guidelines for developing the operation of the student care and assistance system of Ban Pluak Daeng School. Under the Rayong Primary Educational Service Area Office, Area 1, as follows: 1) Classroom teachers should have stricter methods, processes, and procedures for knowing students individually. 2) Educational institutions should be aware of the processes, procedures, and methods of dealing with students who are special children or children with disabilities at the school by coordinating cooperation with all relevant organizations. 3) Educational institutions should promote and develop students in normal groups, at-risk groups, and problem groups. The classroom teacher has been assigned to take strong action. 4) Educational institutions should have methods to prevent normal students from falling into the risk group, and 5) Educational institutions should have operations regarding referral networks. students systematically

Keywords: Student support system

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030, 2015) กล่าวถึงระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งถือว่ามีสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ทางด้านสังคม และทางด้านสติปัญญา ตลอดจนการมีจิตสำนึกสาธารณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ นอกจากนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนภายในสถานศึกษายังเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่มีความชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ, 2561, น. 1) การดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิด ประสิทธิภาพกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

โรงเรียนบ้านปลวกแดงได้ให้ความสำคัญกับงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้สำเร็จการศึกษาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้มีการจัดทำมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีแนวทางในการพัฒนา คุณภาพนักเรียนที่ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งผลการดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้าน ปลวกแดง ในปีการศึกษา 2565 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการประเมินผลทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย 1) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ของนักเรียน 2) ด้านความประพฤติของนักเรียน 3) ด้าน พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง สมาธิสั้นของนักเรียน และ 4) ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียน ซึ่งผลการประเมินพบว่าอยู่ใน เกณฑ์ที่มีความเสี่ยงและมีปัญหาในหลายด้านๆ โดยมีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและ ทางอ้อม (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง ปีการศึกษา 2565, 2566, น. 3)

ปัญหาการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า จากการสรุปรายงานการวิเคราะห์นักเรียนเป็น รายบุคคล รายงานการคัดกรองนักเรียนของครูประจำชั้น และการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน ยังพบว่า มีข้อมูลที่ เป็นปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาทางด้านครอบครัว พบว่ามีนักเรียนโรงเรียนบ้านปลวกแดงจำนวนไม่น้อยที่ บิดา มารดา มีการหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ด้วยเหตุผลปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ หรือกรณีที่บิดา มารดาอยู่ ต่างจังหวัด นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรืออยู่กับตามลำพัง สภาพปัญหาดังกล่าวนี้อาจส่งผลให้สภาพ จิตใจของนักเรียนอ่อนไหวและถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีได้ เช่น การใช้สารเสพติดหรือไปเที่ยวเตร่ มั่วสุม การ ทะเลาะวิวาท จากข้อมูลสภาพปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ล้วนส่งผลต่อการบริหารงานของโรงเรียน บ้านปลวกแดงเป็นอย่างมาก เช่น ในด้านการวางแผนบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนที่พนักงานมีปัญหาคือ อยู่ในกลุ่มเสี่ยงจำนวนมาก รวมไปถึงการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่ยากและต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและเร่งด่วน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อนักเรียนโดยตรง หากการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้นักเรียนได้สำเร็จการศึกษาใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครบทุกคน และยังช่วยลดภาวะการออกเรียนกลางคัน ตลอดจนสามารถใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต่อไปโดยกำหนดให้โรงเรียนต้องมีการวางแผน การบริหารจัดการ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่ดีตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน การป้องกัน การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นต้นว่า ปัญหาการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน ปัญหาทางด้านครอบครัว ปัญหาด้านการติดเกม สื่อสังคมออนไลน์ ปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท หรือปัญหาด้านชู้สาว ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการที่จะช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ แต่จากสภาพปัญหาของนักเรียนที่ยังพบเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการใช้สารเสพติดประเภทบุหรี่ไฟฟ้าในนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ปัญหาทางการเรียนที่นักเรียนต้องออกกลางคันเพราะครอบครัวไม่พร้อมในหลายๆปัจจัย และปัญหาอื่นๆ ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูประจำชั้นเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์ รวมถึงความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง ประจำปีการศึกษา 2565, 2566, น. 4-5)

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว และเป็นผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดงโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความตระหนักที่จะศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อที่จะได้ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ รวมไปถึงเพื่อทราบแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้โรงเรียนบ้านปลวกแดงได้มีแนวทางในการบริหารงาน และสามารถดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่สุดที่ครูประจำชั้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ประสานความร่วมมือกันเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จจนจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อเป็นแนวทางที่ผู้บริหารโรงเรียนจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปปรับใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 มีทุกแนวทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 65 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เครื่องมือแต่ละประเภทแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

เครื่องมือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

เครื่องมือ ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert Scales) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงตามขอบข่ายของเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรซึ่งเป็นครูในโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบองเขต 1 จำนวน 15 คน และโรงเรียนบ้านหนองหัวหมู (บำรุงราษฎร์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบุรี เขต 2 จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.944

6. นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากประชากรโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1 เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 65 ฉบับ คิดเป็น 100 %

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมองค์กร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W, Best, 1978, p. 190) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากผลของศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency)

2. ค่าร้อยละ (Percentage)

3. ค่าเฉลี่ย (μ)

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

5. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวม

ด้าน	การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวม	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.91	0.43	มาก	5
2	การคัดกรองนักเรียน	3.97	0.40	มาก	4
3	การส่งเสริมนักเรียน	4.17	0.56	มาก	2
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.36	0.42	มาก	1
5	ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.11	0.39	มาก	3
รวม		4.10	0.43	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.56$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.43$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1	ค่าคะแนน
1	กำหนดนโยบายให้ครูประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	3
2	มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน จัดการประชุมแจ้งให้ครูผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา	3
3	มีการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา นักเรียน	3
4	สร้างความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง	3
5	มีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าคะแนนสัมพัทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายให้ครูประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 2) มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน จัดการประชุมแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา 3) มีการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน 4) สร้างความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง 5) มีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

สรุปผล

1. การวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับรองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ

2. แนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ 1) ควรกำหนดนโยบายให้ครูประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 2) ควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน จัดการประชุมแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา 3) ควรมีการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน 4) ควรมีการสร้างความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง 5) ควรมีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ว่า ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนมีการประสานงานขอข้อมูลนักเรียนจาก

ผู้ปกครองนักเรียนและผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัยและด้านอื่นๆ ที่พบเพิ่มเติม และยังมี การพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน เพื่อจัดนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน อีกทั้ง โรงเรียนยังอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมือและงบประมาณในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างเหมาะสม มีการติดตาม ชี้แนะให้นักเรียนปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อย่างเหมาะสม กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการนำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง แก้ไขให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในอนาคต นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผน ส่งเสริมและแก้ไขปัญหา นักเรียน เห็นความสำคัญกับการพิจารณาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ก่อน-หลัง จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีการประเมิน ผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการดำเนินงานส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นประจำทุกปี มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในด้าน ต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมร่วมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดกิจกรรม ป้องกัน และส่งเสริมในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และเหมาะสมกับวุฒิภาวะของ นักเรียน มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติ งาน ตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการส่งต่อนักเรียน จัดตั้ง เครือข่ายการส่งต่อนักเรียนภายนอกโรงเรียน มีการประชุมสร้างแนวทางการระดมการทำงานร่วมกัน ดำเนินการ ประสานกับเครือข่ายหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อการส่งต่อนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ ที่สำคัญมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งการส่งต่อภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของนักวิจัย เจริญสุข (2562, น. 54) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การ ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิดา ศุภรสุนทร (2562, น. 48) ศึกษาวิจัยเรื่อง การ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) ผลการวิจัยพบว่า 1) การ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสรล อินธิแสง (2563, น. 56) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ (2564, น. 65) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 มีพหุแนวทางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ว่า แนว ทางการพัฒนาคุณภาพงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 เป็นพหุแนวทาง พบว่าความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ 1) ควรกำหนดนโยบายให้ครูประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือ

ปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 2) ควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจนจัดการประชุมแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา 3) ควรมีการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา นักเรียน 4) ควรมีการสร้างร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง 5) ควรมีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียน ให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้าน โดยในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรกำหนดนโยบายให้ครูประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสม และมีการกำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน จัดการประชุมแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างเหมาะสม กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรมีการสร้างร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน พบว่า การวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียนเพื่อ แยกประเภทการส่งต่อนักเรียนภายในหรือภายนอกอย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรมีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า โรงเรียนมีการติดตามความก้าวหน้าและการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อภายใน จากครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน เพื่อสรุปปัญหาการดำเนินการร่วมกัน จึงควรมีการจัดทำเอกสารการส่งต่อนักเรียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันได้อย่างรวดเร็วในการช่วยเหลือและแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561, น. 304-314) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี พบว่าแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของวศินี วรรณรัตน์ (2565, น. 47) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการวางแผน โรงเรียนต้องนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อวางแผนในการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างตรงเป้าหมาย ด้านการจัดการองค์กร โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนจับคู่เพื่อนช่วยเพื่อน ที่เหมาะสมให้นักเรียน โดยพิจารณา

ทั้งด้านความสามารถ บุคลิกภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถ ช่วยเหลือกันได้อย่างจริง ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ และด้านการ ควบคุม ติดตาม โรงเรียนต้องประเมินและติดตามความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนหลังจัดกิจกรรมในชั้น เรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ดังนี้

1) จัดทำโครงการสัมมนาครูและบุคลากร ซึ่งได้ส่งเคราะห์จากแนวทางการกำหนดนโยบายให้ครู ประจำชั้นทุกคน มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทินในการดำเนิน งานอย่าง ชัดเจน

2) จัดทำโครงการอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ส่งเคราะห์จากแนวทาง การสร้างความ ร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างจริงจัง

3) จัดทำโครงการส่งเสริมศักยภาพและสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้ส่งเคราะห์ จากแนวทางการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน จัดการประชุมแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน และหลังจากดำเนินการคัดกรองนักเรียนแล้ว ควรมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา รวมถึงสวัสดิการของครู ประจำชั้นที่มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นในภูมิภาคเดียวกัน

2) ควรศึกษาการบริหารของโรงเรียนต้นแบบที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยอง เขต 1

รายการอ้างอิง

- ชนิตา ศุภรสุคนธ์. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง). การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ลัดดาวลัย โครตรพิมพ์. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วศินี วนรัตน์. (2565). การบริหารงานด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สร้อย อินธิแสง. (2563). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์นอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 : สิงหาคม - ธันวาคม 2561, 304-314.
- Best, J. W. (1970). *Research in Education*. New York: Prentice, Inc.
- Cronbach, Lee J. *Essentials of Psychological Tests*. 3rd ed. New York: Harper & Row publisher, 1974.